



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 5-5-2017
Sayı: 1126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde diyabet farkındalığını arttırarak, gelecek nesilleri diyabetten korumayı ve tanı alan hastalara sunulan diyabet bakım kalitesinin yükseltilmesini, komplikasyonların ve diyabete bağlı ölümlerin azaltılması ile bu konuda toplumun bilinçlenmesine yönelik olarak alınacak önlemlerin belirlenmesi açısından Anayasanın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında bir meclis araştırması açılması hususunda gereğini arz ederiz. 09.03.2017

Baye Usluer
Eskişehir MY

Klibat Yeşil
Ankara MY.

Dr. Ali ŞEKER
İstanbul Milletvekili

Canan YÜCEER
Tekirdağ MY

Hayat Tahir
Düzce MY.

Ali Heydar HAKVERDİ
Ankara

Ali hakverdi

Orhan SARIBAL
Bursa MY.

Muhammed Arkan
Cankaya MY.

Şeyma İZZET
Eskişehir MY.

SİBEL ÖZDEMİR
İstanbul MY.

ONURSAL ADIGÜZEL
İst. MY.

Kemal ZEYBEK
Samsun MY.

Günaydin
Erdin BIRCAN
Edirne MY.

Umut Tural

ÖZKAN YALIN
UŞAK

Ömer Fethi
Niğde



GEREKÇE

Pankreas salgı bezinin vücutta yeterli miktarda insülin hormonu üretmemesi ya da ürettiği insülin hormonunun etkili bir şekilde kullanılmaması durumunda gelişen ve ömür boyu süren diyabet hastalığı, günümüzde tüm yaş gruplarında sıklıkla görülen ve toplum genelinde hem maddi hem manevi kayba sebep olan ciddiyle ele alınması gereken bir hastalıktır.

Tip 1 diyabet, pankreasta bulunan ve insülin üreten beta hücrelerinin otoimmün (bağışıklık sisteminin zararlı mikroorganizmaları yok ederken kendine ait yapılara da zarar vermesi) bir süreç sonunda zedelenmesi ile meydana gelmektedir. Genel olarak toplumdaki diyabet vakalarının %10'unu Tip 1 diyabet vakaları oluşturmaktadır. Tip 2 diyabet ise her yaşta görülebilecek bir diyabet türüdür. Atalarından herhangi biri diyabet hastalığına yakalanmış olanlar, fazla kilolular ve 4 kg'dan daha ağır bebek doğuran kadınlar ile yoğun stres altında yaşayan kişilerde diyabet hastalığının görülme riski fazladır. Gizli şeker ise diyabet hastalığı bakımından yüksek risk grubunda yer alan kişileri tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu risk grubunda bulunan bireylerin hastalığının, şeker hastalığına dönüşme ihtimali normal bireylere nazaran daha yüksektir.

Uluslararası Diyabet Federasyonu 6. Diyabet Atlası Verilerine göre; 1985'te, tüm dünyada, tespit edilen 30 milyon diyabetli var iken, bu sayı 2005 yılında, 230 milyonun üstüne çıkmıştır. Yaklaşık 20 yılda, hemen hemen yedi kat artmıştır. Eğer bu epidemiyi yavaşlatmak için hiçbir şey yapılmaz ise, IDF'in tahminlerine göre; 2015 yılında dünyada 415 milyon yetişkinde görülen bu hastalığın, 2040 yılında 642 milyona çıkacağı tahmin edilmektedir. Buna göre 2040 yılında her 10 yetişkinden birinin diyabetli olacağı düşünülmektedir. Diyabetten dolayı her altı saniyede bir kişinin hayatını kaybettiği gerçeğinin yanında, yaşam tarzı değişiklikleri ile 2040 yılına kadar 160 milyon diyabetin geciktirebileceği veya önlenilebileceği öngörülmektedir. Birçok ülkede sağlıksız beslenme ve fiziksel olarak inaktif yaşam tarzı, çocuk ve gençlerde de tip 2 diyabet görülme riskini küresel halk sağlığı sorunu haline getirmektedir. Küresel sağlık harcamalarının %12'si yetişkin diyabetli bireyler için yapılmaktadır.

Türkiye, diyabetin artış hızının yüksek olduğu ülkelerin başında gelmektedir. Beslenme kültürü ve alışkanlıkları, genetiği değiştirilmiş gıda ürünleri, çalışma şartları ve ekonomik sıkıntılar, hızla ilerleyen teknolojinin birçok şeyi kolaylaştırırken bireyleri hareketsiz bir yaşama zorlaması, spordan uzak durmak, büyük kentlerdeki yaşam koşulları ülkemizde diyabet oranının hızlıca yükselmesine sebep olmuştur.

Ülkemizdeki diyabetlilerin sayısı ve buna ilişkin Sağlık Bakanlığı'nın yapmış olduğu 2015 yılı araştırmaları verilerine göre, toplam diyabetli birey sayısı 7.112.622 (%9) olarak, Tip-2 Diyabetli Hasta sayısı 6.095.579 (%7.7); Tip 1 Diyabetli birey sayısı 1.017.043 (%1.3) olarak bulunmuştur. Bugün ülkemizde 10 milyon civarında diyabetli olduğu tahmin edilmektedir. Bu rakamın ilerleyen yıllarda yukarıda da belirtildiği üzere teknolojinin insanları hareketsiz bir



yaşama sevk etmesi, sağlıksız beslenme, oturarak çalışma ve diğer birçok olumsuz faktörle birlikte daha yüksek seviyelere çıkacağı açıktır.

Söz konusu rakamlar ve hastalığın dünyadaki artışına paralel olarak ülkemizde gerçekleşecek artış seyrine bakıldığında diyabetin ülkemiz açısından sağlık problemi olmaktan öte ekonomik, sosyal ve politik bir duruma dönüşeceği açıktır. Dünyada Birleşmiş Milletler, Dünya Sağlık Örgütü gibi uluslararası örgütlerin diyabetle ilgili açıklamaları ve acil eylem çağrılarını uluslararası düzeyde sürekli olarak duruma dikkat çekmektedirler.

Ülkemizde farkındalık oluşturmak ve diyabetin artış trendinin aşağı çekilebilmesi adına ulaşılabilecek olan hedefler konulmalıdır. Her yaşta diyabet hastalarına, ailelerine, arkadaşlarına, çalışma arkadaşlarına ve sağlık ekibine yönelik olarak diyabetin yönetimi ve bakımı konusunda eğitimler organize edilmelidir. Diyabetli çocuklar için sağlık hizmetlerinin özellikle çocuklarda diyabetin yönetimi konusunda uzmanlaşmış bireyler ve ekipler tarafından verilmesi sağlanmalıdır. Diyabetli çocukların ailelerine gerekli sosyal, ekonomik ve duygusal destek verilmelidir. Diyabetliler için işyerlerinde, okullarda diyabetik yemeklerin bulunmaması, insülin yapmalarına yönelik mekânların ayrılmasına özen gösterilmelidir. Diyabetin yüksek maliyetli komplikasyonlarının önlenmesi için etkili müdahaleler uygulanmalıdır. Son dönem bilgi teknolojileri kullanılarak diyabet tanısı, tedavisi ve kendi kendine bakımı ile ilgili laboratuvar ve teknik prosedürlerde kalite güvencesi sağlanmalı ve bu kapsamda izleme ve kontrol sistemleri geliştirilmelidir. Eğitim ve medya da kullanılarak diyabet ve komplikasyonlarının yanı sıra diyabetten korunma ve diyabet bakımı ile ilgili toplumsal farkındalığın artırılması gerekmektedir.

Bu çerçevede diyabet farkındalığını arttırarak, gelecek nesilleri diyabetten korumayı ve tanı alan hastalara sunulan diyabet bakım kalitesinin yükseltilmesini, komplikasyonların ve diyabete bağlı ölümlerin azaltılması ile bu konuda toplumun bilinçlenmesine yönelik olarak alınacak önlemlerin belirlenmesi açısından meclis araştırması açılması gerekli görülmektedir.

